

Örebro universitet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Jana Hejzlar
08-563 088 19
jana.hejzlar@hsv.se
BESLUT

2011-06-21
Reg.nr 641-1318-11

Beslut om tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan

Högskoleverket beslutar att ge Örebro universitet tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i ämnena svenska, engelska och musik.

Ansökan och ärendets hantering

Örebro universitet har ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i ämnena svenska, engelska och musik.

För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande bedömare: universitetslektor Christina Hultgren, Högskolan i Gävle (ordförande); universitetslektor Anita Norlund, Högskolan i Borås (ordförande); universitetslektor Håkan Sollervall, Linnéuniversitetet (ordförande); lektor Tua Ericsson-Knif, Svenska handelshögskolan i Vasa; lektor Conrad Hagen, Universitetet i Stavanger; professor emerita Torlaug L. Hoel, NTNU i Trondheim; lektor Lisen Häggblom, Åbo akademi; docent Jörgen Johansson, Högskolan i Halmstad och Lunds universitet; professor Maria Lennernäs, Högskolan Kristianstad; docent Maarit Mutta, Åbo universitet; professor Liv Merete Nielsen, Högskolan i Oslo och professor emeritus Aadu Ott, Göteborgs universitet. Därutöver har professor Karsten Froberg, Syddansk universitet; lektor Bergthora Kristjansdottir, Professionshögskolan UCC i Köpenhamn; professor emeritus Lauri Lindgren, Åbo universitet; Ph. Lic. Anita Moilanen, Jyväskylä universitet; Ph. Lic. Anne Männikkö, Åbo universitet och professor Roger Säljö, Göteborgs universitet bistått bedömargruppen inom sina sakområden.

Underlag för bedömningen har varit lärosätets ansökan. Lärosätet prövades för ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan under höstterminen 2010 och ansökan beviljades den 18 januari 2011 (reg.nr 641-933-10) för ämnena historia, samhällskunskap samt idrott och hälsa, men avlogs för

ämnena matematik, biologi, kemi, svenska, svenska som andraspråk, engelska, bild, musik samt teater. Lärosätet har gjort en förnyad ansökan för ämnena svenska, engelska och musik. Inför den förnyade prövningen uppmanades lärosätet att i ansökan presentera nytt bedömningsunderlag avseende de aspekter som tidigare bedömdes vara otillfredsställande. Bedömargruppens yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprövningar som Högskoleverket har utarbetat med hänsyn tagen till examensbeskrivningen för denna yrkesexamen.

Bedömargruppens yttrande innehåller dels en sammanfattande bedömning per aspekt, dels en samlad bedömning. Det yttrande som utgjorde underlag för beslutet att avslå den tidigare ansökan för ämnena svenska, engelska och musik utmynnade i en negativ samlad bedömning för respektive ämne, men det fanns likväl enskilda aspekter som bedömdes vara tillfredsställande. På grund av den korta tid som har förflutit sedan den tidigare prövningen har det i den förnyade prövningen våren 2011 inte funnits anledning att ändra bedömningarna med avseende på de aspekter som bedömdes vara tillfredsställande för respektive ämne. Den samlade bedömningen bygger således på både tidigare bedömningar av redan godkända aspekter och nya bedömningar avseende tidigare underkända aspekter, för vilka lärosätet har presenterat ett nytt bedömningsunderlag i den förnyade ansökan.

Ledamöter i bedömargruppen har inte medverkat i bedömningar där jäv föreligger.

Bedömargruppens samlade bedömning är att Örebro universitet har förutsättningar att ge ämneslärarutbildning med inriktning mot arbete i gymnasieskolan med tillfredsställande kvalitet i ämnena svenska, engelska och musik. Högskoleverket instämmer i denna bedömning och konstaterar att lärosätet vidtagit relevanta åtgärder för att komma till rätta med de brister som förelåg enligt tidigare beslut.

Beslut

Högskoleverket beslutar att ge Örebro universitet tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i ämnena svenska, engelska och musik.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Jana Hejzlar i närvaro av avdelningschefen Magnus Hjort.

I ärendets beredning har även utredarna Sara Monaco och Karl Weigelt deltagit.

Lars Haikola

Jana Hejzlar

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
Ledamöterna i bedömargruppen

Bedömagruppens yttrande 2011-06-21

Örebro universitet – ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan¹

Lärosätet prövades för ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan under höstterminen 2010 och ansökan beviljades den 18 januari 2011 (reg.nr 641-933-10) för ämnena historia, samhällskunskap samt idrott och hälsa, men avslogs för ämnena matematik, biologi, kemi, svenska, svenska som andraspråk, engelska, bild, musik samt teater. Lärosätet har gjort en förnyad ansökan för ämnena svenska, engelska och musik.

Det yttrande som utgjorde underlag för beslutet att avslå ansökan för ämnena svenska, engelska och musik utmynnade i en negativ samlad bedömning för respektive ämne, men det fanns likväl enskilda aspekter som bedömdes vara tillfredsställande. På grund av den korta tid som har förflutit sedan den tidigare prövningen har det i den förnyade prövningen våren 2011 inte funnits anledning att ändra bedömningarna med avseende på de aspekter som bedömdes vara tillfredsställande för respektive ämne. Den samlade bedömningen bygger således på både tidigare bedömningar av redan godkända aspekter och nya bedömningar avseende tidigare underkända aspekter, för vilka lärosätet har presenterat ett nytt bedömningsunderlag i den förnyade ansökan.

Till grund för beslutet den 18 januari 2011 låg bedömningen att lärosätet har förutsättningar att ge undervisning med tillfredsställande kvalitet i den utbildningsvetenskapliga kärnan. Det har inte funnits anledning att revidera denna bedömning och därför görs ingen förnyad bedömning av den utbildningsvetenskapliga kärnan i detta yttrande.

Utbildningens förutsättningar

Lärraresurs

Det finns generellt ett tillräckligt antal lärare i förhållande till undervisningens planerade omfattning och en tillfredsställande kontinuitet i lärarresursen. Balansen mellan vetenskaplig kompetens i ämne och ämnesdidaktik, konstnärlig kompetens och professionserfarenhet är sammantaget mindre tillfredsställande. Med några undantag är både den ämnesdidaktiska kompetensen och professionserfarenheten svagt representerade.

¹ Sökta ämnen: svenska, engelska samt musik.

I svenska bedöms, liksom i tidigare ansökan, den vetenskapliga kompetensen som tillfredsställande i både litteraturvetenskap och svenska språket. Lärare med formell vetenskaplig ämnesdidaktisk kompetens saknas. Men den förnyade ansökan visar att det finns vetenskapligt meriterade lärare som bedriver ämnesdidaktiskt inriktad forskning med relevans för svenskämnet i gymnasieskolan. Det finns också ett flertal ämnesdidaktiska miljöer som är relevanta för svenskämnet i gymnasieskolan. Sammantaget är detta tillfredsställande.

I engelska bedöms, liksom i tidigare ansökan, antalet lärare vara tillräckligt. Kontinuiteten är dock fortfarande bristfällig då en majoritet har visstidsanställning. Likaså är andelen med professionserfarenhet liten. Den vetenskapliga kompetensen är tillräcklig både inom litteratur- och språkvetenskap. Den vetenskapliga kompetensen i ämnesdidaktik är svag men har i den förnyade ansökan stärkts. Det framkommer att det finns vetenskapligt meriterade lärare som bedriver ämnesdidaktiskt inriktad forskning. Sammantaget bedöms lärarresursen i engelska som tillräcklig.

I musik finns tillräcklig vetenskaplig kompetens i såväl ämne-teori som ämnesdidaktik, något som också framgick i den förra ansökan. Den konstnärliga kompetensen är också tillfredsställande.

Lärarna har sammantaget tillfredsställande möjligheter till kompetensutveckling och forskning.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten lärarresurs är tillfredsställande i ämnena svenska, engelska samt musik.

Utbildningsmiljö (denna aspekt har prövats tidigare och konstaterats tillfredsställande)

Inom de utbildningsvetenskapliga disciplinerna och i flera ämnen finns goda forskningsmiljöer, men den ämnesdidaktiska forskningen är överlag svagt utvecklad.

Sammantaget bedrivs utbildningen i en forskande och konstnärligt utvecklande miljö och det finns tillräckliga förutsättningar för utvecklingen av ett kritiskt, kreativt och reflekterande förhållningssätt.

Organisationen för den verksamhetsförlagda utbildningen är delvis otydlig, men likväl acceptabel.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten utbildningsmiljö är tillfredsställande.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

Utbildningsplanen innehåller mål utarbetade i enlighet med examensordningen för inriktningen mot gymnasieskolan och har en tydlig struktur.

Som framgick i den förra ansökan innehåller kursplanerna i svenska och engelska tillräckligt tydliga angivelser av mål, innehåll och uppläggning. De anger nivå, antal poäng, förkunskapskrav och former för bedömning av studentens arbete.

Den förnyade ansökan avseende ämnet musik innehåller både en tydlig översikt av studiegången och detaljerade kursplaner som är utformade i enlighet med högskoleförordningens krav. De innehåller tillräckligt tydliga angivelser av mål, innehåll och uppläggning. De anger nivå, antal poäng, förkunskapskrav och former för bedömning av studentens arbete.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten styrdokument är tillfredsställande.

Undervisning, kurslitteratur, examination

I svenska beskrivs undervisnings- och examinationsformer tydligt. Examinationsformerna är varierade. Det ämnesdidaktiska innehållet styrks i den förnyade ansökan, och integreras via, kursbeskrivningar och kurslitteratur. Litteraturlistorna har en klar ämnesdidaktisk profil. Internationell och nordisk litteratur är väl representerad. Relevant och aktuell ämnesdidaktisk litteratur återfinns. Examinationsformer är varierade och forskningsanknytning säkras. Progressionen i ämnesteorin och ämnesdidaktik är tydligt beskriven och säkrar innehållet i relation till utbildningens mål.

I den förra ansökan framgår att det inom ämnet engelska finns ett klart strukturerat innehåll, med relevanta undervisnings- och examinationsformer. Det ämnesdidaktiska innehållet är välintegrerat. Kurslitteraturen är generellt passande och aktuell, men det finns relativt få exempel på ämnesdidaktisk litteratur. Progressionen är tydlig.

Kursplanerna i musik i den förnyade ansökan ger en detaljerad beskrivning av mål, innehåll, undervisnings- och examinationsformer, betygskriterier samt kurslitteratur för de olika delkurserna. Både kursinnehåll och kurslitteratur är relevant i förhållande till examensmålen och säkrar forskningsanknytning och konstnärlig utveckling. Innehåll och uppläggning säkrar en tydlig progression vad gäller kunskap och förmåga i förhållande till utbildningens mål.

Examinationen av den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs av universitetet i samarbete med lärare vid de medverkande skolorna.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten undervisning, kurslitteratur och examination är tillfredsställande i ämnena svenska, engelska samt musik.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen (denna aspekt har prövats tidigare och konstaterats tillfredsställande)

Lärosätet har visat att det finns system för att dokumentera kraven med avseende på olika typer av examination.

Lärosätet har visat att det finns tillräckliga system för att säkra att utbildningen ger studenterna förutsättningar att nå examensmålen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten säkring av examensmålen är tillfredsställande.

Samlad bedömning

Vår samlade bedömning är att Örebro universitet har förutsättningar att ge ämneslärarutbildning med inriktning mot arbete i gymnasieskolan med tillfredsställande kvalitet i ämnena svenska, engelska samt musik. Vi rekommenderar Högskoleverket att tillstyrka ansökan för dessa ämnen.

Bedömaregruppen består av följande ledamöter:

Universitetslektor Christina Hultgren, Högskolan i Gävle (ordförande), universitetslektor Håkan Sollervall, Linnéuniversitetet (ordförande), universitetslektor Anita Norlund, Högskolan i Borås (ordförande), lektor Tua Ericsson-Knif, Svenska handelshögskolan i Vasa, lektor Conrad Hagen, Universitetet i Stavanger, professor emerita Torlaug L. Hoel, NTNU i Trondheim, lektor Lisen Häggblom, Åbo akademi, docent Jörgen Johansson, Högskolan i Halmstad/Lunds universitet, professor Maria Lennernäs, Högskolan Kristianstad, docent Maarit Mutta, Åbo universitet, professor Liv Merete Nielsen, Högskolan i Oslo och professor emeritus Aadu Ott, Göteborgs universitet.